

ЗАТВЕРДЖЕНО

Методичною радою
університету
від 26.02.2020
(протокол № 5)

Силабус
навчальної дисципліни
Основи наукових досліджень
2025-2026 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: Психологія

Спеціальність: С4 Психологія

Галузь знань: Соціальні науки, журналістика та інформація

Рівень вищої освіти: перший

Викладач	Любов СПІВАК
Посилання на сайт	bdpu.org.ua http://bdpu.org/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-psiologiya/
Е-mail викладача:	liubovsk23@gmail.com
Графік консультацій	Індивідуальний

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Форма навчання	Кількість кредитів/годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
Денна	3/90	16	12	62	залік
Заочна	3/90	4	2	84	залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: наукове дослідження, психологія, метод, курсова робота, кваліфікаційна робота бакалавра.

Мета та предмет курсу:

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» є забезпечення загальної теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти у наукових психологічних дослідженнях.

Предметом основ наукових досліджень є організація і проведення наукових психологічних досліджень.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми

№ з/п	Програмні компетентності	Компетенції	Результати навчання
1.	Загальні	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Розуміння інформації, її кількісний та якісний аналіз, здійснення узагальнення та інтерпретації, критичне оцінювання й висновки.</p> <p>ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї. Здатність до системного мислення, креативності, генерування нових ідей, пошуку варіантів нестандартного розв'язання професійних завдань.</p>	<p>ПРН1. Розуміти наукову інформацію та вміти здійснювати її попередній аналіз, синтез, узагальнення, інтерпретацію та оцінювання; обґрунтовувати власну позицію.</p> <p>ПРН7. Вміти гнучко, креативно, нестандартно мислити, продукувати нові ідеї та підходи до розв'язання професійних завдань.</p>

2.	<p>Спеціальні (фахові)</p>	<p>ФК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. Знання про етапи розвитку та становлення психології як науки; про психічні явища, їх виникнення, розвиток та прояви; основні поняття, категорії психологічної науки; закономірності психічного та психофізіологічного розвитку; особливості вікового розвитку; виникнення, формування та прояви порушень психічного розвитку; механізми міжособистісної взаємодії в різних соціальних групах та спільнотах.</p> <p>ФК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження. Здатність до самостійного визначення наукового апарату; планування організації та проведення наукового дослідження; аналізу та систематизації одержаних результатів; їх опрацювання із застосуванням методів математичної статистики; формулювання аргументованих висновків і рекомендацій.</p>	<p>ПРН13. Розуміти основні поняття, категорії, методи, етапи розвитку та становлення психологічної науки; факти, механізми та закономірності психічних явищ, особливості психічного розвитку особистості та його можливих порушень протягом онтогенезу; особливості міжособистісної взаємодії у соціальних групах та спільнотах.</p> <p>ПРН1. Розуміти наукову інформацію та вміти здійснювати її попередній аналіз, синтез, узагальнення, інтерпретацію та оцінювання; обґрунтовувати власну позицію.</p>
----	-----------------------------------	---	--

Зміст курсу

Змістовий модуль 1. Основи наукових психологічних досліджень.

Тема 1. Теоретичні основи наукового дослідження в психології. Загальна характеристика наукового психологічного дослідження. Види наукових досліджень у психології. Основні теоретичні проблеми психології.

Тема 2. Методи наукового дослідження в психології. Теоретичний та емпіричний рівні дослідження. Поняття про метод. Зіставлення об'єкта, предмета та методу дослідження. Класифікація методів дослідження. Загальна характеристика методів дослідження.

Тема 3. Основні принципи наукового психологічного дослідження. Принципи теоретичного рівня в психологічних дослідженнях. Етичні принципи проведення досліджень у психології. Академічна доброчесність у психологічних дослідженнях.

Змістовий модуль 2. Структура наукового дослідження в психології.

Тема 4. Теоретичний етап наукового дослідження в психології. Загальна структура наукового психологічного дослідження. Вибір теми наукового психологічного дослідження. Актуальність теми дослідження. Об'єкт, предмет, мета, завдання і припущення дослідження. Планування, методи і висновки теоретичного дослідження в психології.

Тема 5. Експериментальний етап наукового дослідження в психології. Планування, організація і проведення експериментального етапу психологічного дослідження. Методи експериментального дослідження в психології. Вибірка та її репрезентативність. Перевірка припущення. Висновки.

Тема 6. Опрацювання і оформлення результатів наукового дослідження в психології. Науковий стиль. Послідовність подання результатів наукового дослідження в психології. Подання текстового матеріалу, рисунків, таблиць. Оформлення цитат, списку використаних джерел, додатків.

Методи навчання: словесні (лекція, бесіда); наочні (презентації); практичні: (дослідження, психологічні ситуації); методи стимулювання навчання (навчальна дискусія, ситуація пізнавальної новизни); методи контролю і самоконтролю (усний і письмовий контроль).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Своєчасне виконання практичних завдань і самостійної роботи є обов'язковим. Роботи, які здаються із

порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання тем курсу, що були пропущені або не підготовлені, відбувається на консультаціях.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання норм академічної доброчесності є загальною вимогою для Здобувачів БДПУ згідно з Положенням про академічну доброчесність у БДПУ. Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів вищої освіти становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. При повторних порушеннях, беручи до уваги моральний аспект проблеми, до здобувача вищої освіти можуть бути застосовані дисциплінарні заходи.

Політика щодо відвідування. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекційні та практичні заняття курсу. За об'єктивних причин (хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в онлайн форматі за погодженням із викладачем. Здобувачі вищої освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів, які визначено для виконання всіх видів письмових робіт цього курсу.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: *технічне* (комп'ютер, ноутбук, смартфон); *програмне* (Zoom, Power Point, Moodle, репозитарій); *наочність* (презентації).

Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю. Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних під час поточного і підсумкового контролю та максимально складає 100 балів.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активність здобувачів вищої освіти на занятті, відповіді на питання, обговорення дискусійних і додаткових питань, виконання практичних завдань і самостійної роботи.

Підсумковий контроль відбувається у формі заліку.

Максимальна оцінка навчальних досягнень студента

Максимальна сума балів поточного контролю (практичні та самостійні роботи) – 50 балів.

Максимальна сума балів підсумкового контролю (залік) – 50 балів.

Максимальна сума балів за навчальну дисципліну (підсумкове оцінювання) – 100 балів (за шкалою ЄКТС).

Таблиця 1. Університетська шкала оцінювання

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Таблиця 2. Критерії оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Критерії оцінювання
90-100	A	Здобувач вищої освіти виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, може використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої відповіді.
78-89	B	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його

		на практиці творчо розв'язує вправи і завдання у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
65-77	С	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; загалом самостійно застосовує її на практиці; вміє контролювати власну діяльність; виправляти помилки, добирати аргументи для підтвердження своїх думок.
58-64	Д	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
50-57	Е	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.
35-49	FX (з можливістю повторного складання)	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
1-34	F (з обов'язкови м повторним вивченням ОК)	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, фрагментів.

Список рекомендованих джерел

Базова

1. Бочелюк В. Й., Бочелюк В. В. Методика та організація наукових досліджень із психології : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2008. 360 с.
2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
3. Кислий В. М. Організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2011. 224 с.
4. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. 2-ге вид. випр. та доп. Київ : ЦУЛ, 2011. 144 с.
5. Корягін М. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Алерта, 2014. 620 с.

Допоміжна

1. Григорук П. М., Хрущ Н. А. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Вид-й дім «Кондор», 2017. 206 с.
2. Дейниченко Г. В., Постнов Г. М. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. Харків : Вид-во ХДУХТ, 2014. 115 с.
3. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посіб. Полтава : Оріяна, 2012. 183 с.
4. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / В. М. Михайлова та ін. Харків : Вид-во ХДУХТ, 2014. 220 с.
5. Мокін Б. І., Мокін О. Б. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Вінниця : Вид-во ВНТУ, 2014. 180 с.
6. Пилипчук М. І., Григор'єв А. С., Шостак В. В. Основи наукових досліджень. Київ : Знання, 2007. 270 с.
7. Рассоха І. М. Методологія та організація наукових досліджень: конспект лекцій. Харків : Вид-во ХНАМГ, 2011. 76 с.
8. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень. Київ : Знання, 2007. 317 с.
9. Чмиленко Ф. О., Жук Л. П. Методологія та організація наукових досліджень: посіб. Дніпропетровськ : РВВ ДНУ, 2014. 48 с.
10. Швець Ф. Д. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Рівне : Вид-во НУВГП, 2016. 151 с.
11. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Львів : Вид-во ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с.

Інформаційні ресурси

Закон України Про наукову та науково-технічну діяльність: від 16.10.2020 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>

Національна бібліотека імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

Національна парламентська бібліотека України <http://nplu.org/>

Бібліотека БДПУ <https://library.bdpu.org.ua/>

Гугл Академія <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>

Список літератури за новими вимогами ДСТУ. Пан Бібліотекар: веб-блог.
URL: <https://www.xn--80abaqzevto0rc.xn--j1amh/2016/09/c-83022015.html>